

Sygn. akt VII U 1610/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jacek Chaciński

Protokolant sekretarz sądowy Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2015 roku w Lublinie

sprawy H. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 20 maja 2014 roku znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VII U 1610/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił H. R. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), z uwagi na to, że wnioskodawczyni nie udowodniła na dzień 1 stycznia 1999 roku co najmniej 15 - letniego okresu pracy nauczycielskiej, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład nie uznał za pracę wykonywaną w szczególnym charakterze okresu zasiłku macierzyńskiego od dnia 29 września 1992 roku do dnia 31 stycznia 1993 roku, zatrudnienia na stanowisku nauczyciela w okresie od dnia 1 lutego 1993 roku do dnia 31 sierpnia 1994 roku w wymiarze 9/18 etatu oraz zatrudnienia na stanowisku dyrektora w okresie od dnia 1 września 1994 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Szkole(...) w B. z uwagi na okoliczność niewykonywania przez skarżącą pracy nauczyciela stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na tym stanowisku, przy jednoczesnym pełnieniu funkcji dyrektora (decyzja – k. 31 tom III akt ZUS).

W odwołaniu H. R. nie zgodziła się ze wskazaną decyzją podnosząc, że dyrektor szkoły, który jest również nauczycielem ma prawo do przejścia na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela. Nadto powołała się na treść art. 36 ust. 1 ustawy o systemie oświaty oraz art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, która w ocenie skarżącej przesądza o wyłączeniu stosowania wobec dyrektora szkoły art. 91b Karty Nauczyciela (odwołanie – k. 2 – 3 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 6 – 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

H. R., urodzona (...), w dniu (...) roku złożyła wniosek o emeryturę. W jego treści zawarła oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 21 lat, 2 miesięcy i 29 dni, w tym 16 lat, 1 miesiąca i 27 dni okresów składkowych oraz 5 lat, 1 miesiąca i 2 dni okresów nieskładkowych. Zakład uwzględnił w stażu pracy w szczególnym charakterze okresy zatrudnienia ubezpieczonej w wymiarze 10 lat i 23 dni (okoliczności bezsporne).

H. R. w okresie od dnia 1 września 1982 roku do dnia 31 sierpnia 2009 roku pozostawała w zatrudnieniu w (...) Szkole (...)w B. na stanowisku nauczyciela. W okresie od dnia 28 września 1992 roku do dnia 31 stycznia 1993 roku ubezpieczona korzystała z urlopu macierzyńskiego. Następnie w okresach od dnia 1 lutego 1993 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku oraz od dnia 1 września 1993 roku do dnia 31 sierpnia 1994 roku przybywała na urlopie wychowawczym. W trakcie wykorzystywania urlopu wychowawczego jednocześnie świadczyła pracę nauczycielską w wymiarze 9/18 etatu. W okresie od dnia 1 lipca 1993 roku do dnia 31 sierpnia 1993 roku korzystała z urlopu wypoczynkowego. Następnie od dnia 1 września 1994 roku ubezpieczona rozpoczęła pełnienie funkcji dyrektora szkoły, co pociągnęło za sobą obniżenie wymiaru czasu pracy nauczycielskiej poniżej pełnego wymiaru etatu, o czym decyzję podjęło Kuratorium Oświaty w L.. Obniżony wymiar czasu pracy nauczycielskiej zatwierdził wizytator Kuratorium z delegatury w J. L.. W ramach pełnionej funkcji ubezpieczona zajmował się prowadzeniem kadr, zachowaniem bezpieczeństwa w szkole, funkcjonowaniem kuchni oraz sekretariatu, w którym nie była zatrudniona sekretarka, organizacją pracy dydaktycznej nauczycieli zatrudnionych w szkole oraz organizacją gospodarki finansowej szkoły, w której księgowa była zatrudniona w wymiarze 1/3 etatu. Funkcję dyrektora szkoły ubezpieczona pełniła i obowiązki z nią związane wykonywała do dnia 31 sierpnia 2009 roku.

We okresie pełnienia funkcji dyrektora ubezpieczona prowadziła również zajęcia dydaktyczne. W roku szkolnym 1994/1995, tj. od dnia 1 września 1994 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku wykonywała pracę nauczycielską jako nauczyciel przedmiotu geografia w klasach IV – VIII w wymiarze 8 godzin tygodniowo oraz 1 godziny nauczania indywidualnego, w roku szkolnym 1995/1996, tj. od dnia 1 września 1995 roku do dnia 31 sierpnia 1996 roku wykonywała pracę nauczycielską jako nauczyciel przedmiotu geografia w klasach IV – VIII w wymiarze 8 godzin tygodniowo, w roku szkolnym 1996/1997, tj. od dnia 1 września 1996 roku do dnia 31 sierpnia 1997 roku wykonywała pracę nauczycielską jako nauczyciel przedmiotu geografia w klasach IV – VIII w wymiarze 8 godzin tygodniowo natomiast w roku szkolnym 1997/1998 wykonywała pracę nauczycielską jako nauczyciel przedmiotu geografia w klasach IV – VIII w wymiarze 8 godzin tygodniowo.

(pisma ws. powierzenia funkcji dyrektora – k. 39, 40, 53, 77 akt osobowych – k. 18 a.s.; zaświadczenia – k. 29 – 31 tom I a.ZUS; świadectwo pracy – k. 9 – 11 tom II a.ZUS; pismo – k. 26 a.s.; wyjaśnienia H. R. – k. 51v. a.s.)

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie. Ustalenia Sąd Okręgowy poczynił również w oparciu o wyjaśnienia ubezpieczonej, które obdarzono wiarą w całości. W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek przesłanek do ich kwestionowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. R. nie jest zasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornych w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji oraz odwołania należała możliwość zakwalifikowania okresów urlopu macierzyńskiego od dnia 28 września 1992 roku do dnia 31 stycznia 1993 roku, świadczenia pracy nauczycielskiej w wymiarze 9/18 etatu od dnia 1 lutego 1993 roku do dnia 31 sierpnia 1994 roku oraz pełnienia funkcji dyrektora szkoły i świadczenia pracy nauczycielskiej w obniżonym wymiarze czasu pracy, przypadających w okresie zatrudnienia ubezpieczonej w (...) Szkole(...)w B., jako pracy w szczególnym charakterze, celem ustalenia czy legitymuje się ona 15 – letnim okresem tak kwalifikowanej pracy.

Stosownie do art. 86 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 roku, poz. 191 ze zm.) – zwaną w dalszej części Kartą Nauczyciela, nauczyciel oraz członek jego rodziny mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego określonego w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwzględnieniem przepisów ustawy, z tym że nauczyciel zaliczany jest do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 a pkt 22 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) – zwanej dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 stycznia 1958 roku do dnia 31 marca 1958 roku co najmniej 61 lat i 9 miesięcy. Ubezpieczona nie ukończyła wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia jej prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego w dalszej części rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub charakterze. H. R. do dnia (...) roku nie osiągnęła wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego 55 lat.

Jednakże zgodnie z przepisem art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie do § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1 - 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela, określoną w tej ustawie jako praca zaliczona do I kategorii zatrudnienia, nabywa prawo do emerytury na zasadach określonych w § 4 i jest uważany za wykonującego prace w szczególnym charakterze.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury H. R. musiała spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 55 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
  - a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
  - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 20 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczona w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończyła wymagane 55 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 20 - letnim stażem pracy oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Przechodząc do oceny, czy ubezpieczona spełnia również warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w szczególnym charakterze należy wskazać, że przytoczony na wstępie art. 86 Karty Nauczyciela przyznaje nauczycielom prawo do zaopatrzenia emerytalnego określonego w ustawie emerytalnej, ale z uwzględnieniem przepisów Karty, w tym szczególnego uregulowania zawartego w art.91b ust. 1. Zdaniem Sądu Okręgowego oznacza to, że nauczyciel wykonujący pracę nauczycielską, uznawaną zgodnie z § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów za pracę w szczególnym charakterze, może nabyć prawo do emerytury na zasadach określonych w § 4 Rozporządzenia, przy czym z mocy szczególnych uregulowań Karty Nauczyciela do okresu zatrudnienia w szczególnym charakterze może być zaliczony również okres pracy nauczycielskiej w publicznych szkołach, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela wykonywanej w wymiarze nie niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć. W odniesieniu do takich nauczycieli nie znajduje zastosowania § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów, gdyż ich sytuację regulują przepisy szczególne zawarte w Karcie Nauczyciela. Zajęte przez Sąd Okręgowy stanowisko znajduje oparcie w poglądzie Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 12 lutego 1985 roku, sygn. II UR 2/85, w którym Sąd ten dokonując wykładni § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów stwierdził, iż powołany przepis należy rozumieć w ten sposób, że nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1 - 7 Karty Nauczyciela, jako uznany za pracownika w szczególnym charakterze, może nabyć prawo do emerytury także na zasadach określonych w § 4 tego rozporządzenia. Jednakże w takiej sytuacji przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnym charakterze podlegają uwzględnieniu także okresy pracy nauczycielskiej, wymienionej w art. 1 pkt 1 - 5 Karty, wykonywanej w wymiarze nie niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć. Pogląd ten zachowuje się aktualność również w odniesieniu do stanu prawnego obowiązującego w okresie objętym sporem z uwagi na charakter jednostki zatrudniającej ubezpieczoną, który jest tożsamy temu który określały przepisy do których odwoływał się Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu.

Zajmując powyższe stanowisko Sąd Okręgowy miał na uwadze występujący w orzecznictwie pogląd odmienny, zgodnie z którym powołany § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów w odmienny sposób reguluje uprawnienia nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, wykonujących pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1 - 7 Karty Nauczyciela i który uzależnia nabycie prawa do emerytury, między innymi, od spełnienia warunków przewidzianych w § 4, a przepisu tego bez naruszenia spójności rozporządzenia, nie można wyklądać w oderwaniu od

przepisu § 2 ust. 1, wymagającego wykonywania zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów - zasada prawna z dnia 28 kwietnia 1986 roku, sygn. III UZP 8/86; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1997 roku, sygn. II UKN 220/97). W ocenie Sądu orzekającego podnoszona w przywołanym poglądzie okoliczność naruszenia spójności Rozporządzenia Rady Ministrów poprzez wyłącznie stosowania w stosunku do nauczycieli wymogu określonego w § 2 nie zachodzi gdy uwzględni się prawidłową wykładnię powołanego art. 86 Karty Nauczyciela w zakresie uwzględnia przepisów tej ustawy w ramach ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego określonego w ustawie emerytalnej, w tym do emerytury na podstawie art. 32 ustawy emerytalnej.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy zasadnym było uwzględnienie w stażu pracy w szczególnym charakterze ubezpieczonej okresu jej pracy nauczycielskiej w(...) Szkole (...) w B. od dnia 1 lutego 1993 roku do dnia 31 sierpnia 1994 roku, świadczonej w wymiarze 9/18 etatu, w wymiarze 1 roku i 7 miesięcy. W tym okresie obowiązywał nauczycieli szkół podstawowych tygodniowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, ustalony dla nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć o którym traktuje art. 91b ust. 1 Karty Nauczyciela, w wymiarze 18 godzin. Wymiar świadczonej pracy nauczycielskiej we wskazanym okresie nie był niższy niż połowa obowiązującego wymiaru ustalonego dla nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy i stanowił dokładnie jego połowę. Z tych względów podlegał również zaliczeniu do wymaganego 15 – letniego stażu pracy w szczególnym charakterze okresu pracy nauczycielskiej skarżącej w roku szkolnym 1994/1995, tj. od dnia 1 września 1994 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku jako nauczyciela przedmiotu geografia w klasach IV – VIII w wymiarze 8 godzin tygodniowo oraz 1 godziny nauczania indywidualnego, w wymiarze 1 roku.

Wskazanemu zaliczeniu nie podlegały natomiast okresy pracy nauczycielskiej ubezpieczonej w roku szkolnym 1995/1996, tj. od dnia 1 września 1995 roku do dnia 31 sierpnia 1996 roku, w roku szkolnym 1996/1997, tj. od dnia 1 września 1996 roku do dnia 31 sierpnia 1997 roku, w roku szkolnym 1997/1998, tj. od dnia 1 września 1997 roku do dnia 31 sierpnia 1998 roku oraz część okresu roku szkolnego 1998/1999, tj. od dnia 1 września 1998 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku. Jak bowiem ustalono we wskazanych okresach skarżącą wykonywała pracę nauczycielską jako nauczyciel przedmiotu geografia w klasach IV – VIII w wymiarze 8 godzin tygodniowo, czyli w wymiarze niższym niż połowa obowiązującej w tych okresach normy czasu pracy ustalonej dla nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze i wynoszącej 18 godzin tygodniowo.

Świadczenie pracy nauczycielskiej w obniżonym wymiarze w sytuacji ubezpieczonej spowodowane było pełnieniem przez nią od dnia 1 września 1994 roku funkcji dyrektora szkoły podstawowej, skutkującym koniecznością podjęcia w zakresie obniżenia wymiaru czasu pracy nauczycielskiej decyzji przez Kuratorium Oświaty, przy uwzględnieniu wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy. Wskazane obniżenie wymiaru czasu pracy nauczycielskiej skarżącej poniżej połowy wówczas obowiązującej tygodniowej normy czasu pracy ustalonej dla nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy przez powołany do tego organ w ramach przysługujących mu uprawnień i przy uwzględnieniu ustawowo określonych wskazań, co miało miejsce w rozpoznawanej sprawie wobec skarżącej, pozostaje bez wpływu dla oceny zasadności jej żądania. Punktem wyjścia dla niej pozostaje bowiem wyłącznie okoliczność świadczenia przez ubezpieczonej pracy nauczycielskiej w wymaganym wymiarze. Zdaniem Sądu Okręgowego w żadnej mierze nie zmienia tego wskazania okoliczność pełnienia przez skarżącą, jednocześnie z wykonywaną pracą nauczycielską, funkcji dyrektora szkoły. Powołane przez skarżącą w uzasadnieniu odwołania przepisy art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 roku, Nr 256, poz. 2572 ze zm.) oraz art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, regulujące kwestię warunków jakie powinien spełniać kandydat na dyrektora szkoły oraz związanego z przyjęciem tej funkcji obniżenia wymiaru czasu pracy nauczycielskiej, w żadnej mierze nie mogą być rozumiane jako kreujące wyjątkową pozycję nauczyciela dyrektora w zakresie spełniania warunków konieczny dla ustalenia prawa do emerytury na podstawie art. 32 ustawy emerytalnej, w odróżnieniu od pozostałych nauczycieli. Wskazane przepisy nie odnoszą się bowiem do tych warunków.

Nadto należy wskazać, że dokonane obniżenie wymiaru czasu pracy nauczycielskiej ubezpieczonej w związku z podjęciem przez nią pełnienia funkcji dyrektora szkoły, oparte na art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela nie może być rozumiane jako samodzielna podstawa dla określania wymiaru czasu takiej pracy, wymaganego dla ustalenia

prawa do emerytury, w oderwaniu od reguły określonej w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela, która stanowi punkt wyjścia dla dokonania oceny spełniania wymogu pracy w określonym wymiarze na potrzeby ustalenia prawa do emerytury, przy uwzględnieniu ustalonego w nim tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, dla nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć.

Przyjęta przez Sąd Okręgowy ocena braku wyjątkowej pozycji dyrektora szkoły przy dokonywaniu oceny spełnienia przez niego warunków do ustalenia prawa do emerytury w zakresie wymagań dotyczących wymiaru czasu pracy nauczycielskiej znajduje potwierdzenie w przyjętym w orzecznictwie poglądzie, zgodnie z którym przepisy § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów nie przewidują możliwości zaliczenia nauczycielom do okresów pracy w szczególnym charakterze jakichkolwiek innych okresów zatrudnienia poza pracą nauczycielską, w tym nawet uznanych w myśl tego rozporządzenia za wykonywane w szczególnym charakterze (lub w szczególnych warunkach) ale nie będących pracą nauczycielską (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2005 roku, sygn. II UK 137/04). Za tak kwalifikowaną w stanie faktycznym sprawę pracę, wbrew twierdzeniom skarżącej, nie można było uznać wykonywanych przez nią czynności w ramach pełnionej funkcji dyrektora. Prowadzenie kadr, zajmowanie się bezpieczeństwem szkoły, funkcjonowaniem kuchni oraz sekretariatu, organizacją pracy dydaktycznej nauczycieli zatrudnionych w szkole oraz organizacją gospodarki finansowej szkoły, choć istotne z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania szkoły i typowe dla tej funkcji, w żadnej mierze nie może być uznane za pracę w ramach zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz. Tylko bowiem takie prace stanowią pracę nauczycielską w rozumieniu § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów, wykonywaną przez nauczycieli w szkołach publicznych, stosownie do art. 1 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela.

Biorąc pod uwagę bezsporny między stronami wymiar stażu pracy w szczególnym charakterze, wynoszący 10 lat i 23 dni oraz ustalony w niniejszym postępowaniu, a wynoszący 2 lata i 7 miesięcy, aktualny pozostaje wniosek o niespełnieniu przez ubezpieczoną warunku legitymowania się co najmniej 15 – letnim okresem tak kwalifikowanej pracy. Łącznym wymiar stażu pracy w szczególnym charakterze wynosi bowiem 12 lat, 7 miesięcy i 23 dni. Z tych względów bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawała kwestia oceny zasadności nie uwzględnienia przez organ rentowy do stażu tak kwalifikowanej pracy okresu urlopu macierzyńskiego wykorzystywanego przez skarżącą od dnia 28 września 1992 roku do dnia 31 stycznia 1993 roku w wymiarze 4 miesięcy i 4 dni. Wobec braku spełnienia w sposób łączny warunków do ustalenia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnym charakterze zaskarżoną decyzję należało uznać za prawidłową. Odwołanie podlegało zatem oddaleniu.

Z tych względów Sąd Okręgowy na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.